

Policy för fordonstvättar

Policens syfte

Spillvatten från fordonstvättar innehåller olika sorters metaller, olja och andra organiska och oorganiska ämnen. I syfte att minska utsläppen av miljöpåverkande ämnen från fordonstvättar till avloppsnätet och efterföljande recipient har denna policy för fordonstvättsverksamhet i Håbo kommun utarbetats.

Policyn är inte rättsligt bindande utan har som syfte att fungera som vägledning i tillsynsmyndighetens arbete. Tillsynsmyndigheten kan ställa krav på fordonstvättar som går i linje med denna policy men hänsyn ska tas i enskilda fall och bedömningar får göras därefter.

Definitioner

Anläggningsstorlek

Stora anläggningar

Anläggningar som är anmälningspliktiga enligt miljöbalken, dvs. fler än 5000 personbilar eller fler än 1000 andra tyngre fordon (lastbilar, bussar, traktorer etc.) tvättas per år.

Mellanstora anläggningar

Anläggningar som inte är anmälningspliktiga och där minst fem personbilar eller minst ett tyngre fordon tvättas per dag. Detta motsvarar att 1250-5000 personbilar eller 250-1000 tyngre fordon tvättas per år.

Små anläggningar

Anläggningar där färre än fem personbilar eller färre än ett tyngre fordon tvättas per dag. Detta motsvarar att färre än 1250 personbilar eller färre än 250 tyngre fordon tvättas per år.

Om- och tillbyggnad

Som *ombyggnad* av anläggning räknas genomgripande förändring eller utbyte av tvätt- eller reningsutrustning. Exempel på detta kan vara byte av portaltvätt, byte av tvättmetod eller utbyte av tvätt- eller reningsutrustning. Normalt underhåll eller service omfattas inte.

Som *tillbyggnad* räknas utökning av tvätthallsstorlek, tillägg av fler tvättplatser och liknande. Tillbyggnad på t.ex. en bensinstation av annat än tvätten omfattas inte.

Utsläppsmål

I utsläpp från fordonstvätt bör mängden förorening per fordon inte överstiga följande riktvärde, mätt vid varje enskilt provtagningstillfälle:

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat tyngre vägfordon¹
Samlingsparameter: bly, krom & nickel	10 mg/fordon	30 mg/fordon
Kadmium	0,25 mg/fordon	0,75 mg/fordon
Zink	75 mg/fordon	150 mg/fordon
Mineralolja	5 g/fordon	15 g/fordon

I utsläpp från stora anläggningar som byggs nya eller vid om- och tillbyggnad av stora anläggningar bör mängden förorening per fordon inte överstiga följande riktvärde, mätt vid varje enskilt provtagningstillfälle²:

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat tyngre vägfordon
Samlingsparameter: bly, krom & nickel	5 mg/fordon	15 mg/fordon
Kadmium	0,10 mg/fordon	0,30 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Mineralolja	2,5 g/fordon	7,5 g/fordon

Kvoten mellan biologisk och kemisk syreförbrukning bör för någon anläggning inte överstiga följande, mätt vid varje enskilt provtagningstillfälle:

¹ Räknat på ett 12 meter långt fordon, vilket innebär att man ibland får räkna om ingående värden. Ett förslag på omräkning finns i SIS Miljömärkning av Fordonstvättar: "En fordonsenhet är ett fordon, lastbil eller buss på 12 meters längd. 0,5 fordonsenheter är en van eller t ex en färdtjänstbuss på ca 6 m. 1,5 fordonsenheter är t ex led buss eller semitrailer på ca 18 m. 2 fordonsenheter är en bil plus släp på ca 24 m". Dokumentet finns på www.svanen.nu.

² Branschorganisationen SPI (Svensk Petroleum Institutet) rekommenderar dessa riktvärden för sina medlemmar, motiverat med utgångspunkt i bästa möjliga teknik.

Analysparameter	Personbil	Lastbil, buss eller annat tyngre vägfordon
BOD ₇ /COD ³	>0,3	>0,3

Vattenförbrukning

En separat vattenmätare bör finnas för stora och mellanstora anläggningar. Policyn fastställer inte någon övre gräns för högsta tillåtna vattenförbrukning. Verksamheter ska dock verka för att hålla ner vattenförbrukningen. Vissa anläggningar kan kräva en viss grad av recirkulation för att fungera tillfredsställande. För automatiska fordonstvättar så ska man i verksamheten veta för vilken vattenförbrukning som anläggningen är optimerad för och denna förbrukning ska inte överskridas.

Oljeavskiljare

Vid fordonstvätt krävs alltid att en oljeavskiljare installeras. En fordonstvätt ska inte kopplas till samma oljeavskiljare som en drivmedelsplatta eller en verkstadslokals avlopp är kopplad till. Alla nya oljeavskiljare ska alltid uppfylla Svensk standard SS-EN 858 del 1 och 2. För information om vad som gäller i övrigt för oljeavskiljare hänvisas till Håbo kommuns policy för oljeavskiljare.

Avloppsanslutning

Spillvattnet från en fordonstvätt ska om möjligt kopplas till det kommunala spillvattennätet. Om anläggningen ligger utanför område med kommunalt avlopp får en bedömning kring en enskild avloppslösning göras från fall till fall.

Egenkontroll

Alla som bedriver en verksamhet som kan befaras medföra en påverkan på miljön ska enligt miljöbalken 26 kap. 19 § kontrollera verkningarna av sin verksamhet. Detta omfattar alltså såväl de stora som de mellanstora och små anläggningarna. Dessutom omfattas de anmälningspliktiga anläggningarna av förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll SFS 1998:901. Skötsel och egenkontroll är viktiga förutsättningar för att verksamheter ska klara policyns utsläppsmål. Rutiner för skötsel och kontroll av fordonstvättar ska finnas dokumenterade. Även de kontroller och åtgärder som vidtas ska dokumenteras. Detta innefattar även oljeavskiljare och övrig reningsutrustning. För ytterligare vägledning om egenkontroll hänvisas till Naturvårdsverkets branschfakta "Fordonstvättar" och Svenska Petroleum Institutets och Svensk Bilhandels skrift "Biltvättanläggningar".

Provtagning

Hur ofta ska provtagning ske?

Provtagning på utgående vatten ska ske så ofta det behövs för att kunna bedöma anläggningens funktion. Normalt innebär det vid stora anläggningar

³ Kvoten mellan biologisk och kemisk syreförbrukning anger ett mått på vattnets biologiska nedbrytbarhet. Vatten med en kvot mindre än 0,3 brukar sägas vara svärnedbrytbart, dvs kommunens reningsverk klarar inte att bryta ned föroreningarna i någon större utsträckning vid den biologiska reningen.

minst en provtagning per år och vid mellanstora anläggningar en provtagning vart annat år. Vid små anläggningar ska provtagning utföras när tillsynsmyndigheten bedömer att det föreligger behov. För stora och mellanstora anläggningar kan tillsynsmyndigheten när det föreligger behov besluta om att provtagning ska utföras oftare än vad som anges som normalt i policyn.

Stora anläggningar	Mellanstora anläggningar	Små anläggningar
En gång per år	Vart annat år	Vid behov

När ska provtagning ske?

Provtagning ska ske under perioden november till och med mars vid normal till hög belastning. Oljeavskiljaren ska ha varit i funktion i minst en månad efter föregående tömning och som regel ska minst 10 % av årsantalet tvättar ha skett sen senaste tömning.

Vem får utföra provtagningen?

Provtagningen ska utföras av person med behörig utbildning enligt SNFS 1990:11, bilaga 1 och proverna ska analyseras av ackrediterat laboratorium.

Hur ska provtagningen gå till?

Prov ska tas på utgående behandlat tvättvatten efter oljeavskiljare och eventuell reningsutrustning. Samlingsprover ska tas i samband med tvättning av fordon och pågå under en arbetsdag, dock minst under sex timmar. Flödesproportionell provtagning är önskvärt men om det är svårt att genomföra på anläggningen kan tidsstyrd automatisk provtagning utföras istället. Den tidsstyrda provtagaren ansluts på sådant sätt att prover endast tas när ett flöde föreligger genom provtagningspunkten och delprover ska tas ut var femte minut eller tätare.

När och hur ska resultatet rapporteras?

Senast den 30 april ska provtagningsresultatet redovisas till tillsynsmyndigheten. Tillsammans med provtagningsresultatet ska även en utvärdering av hur utsläppsmålen i policyn klaras redovisas. I utvärderingen ska anledning till eventuella avvikelser samt förslag på åtgärder mot avvikelserna anges.

Bilvårdsprodukter

För att miljön ska påverkas så lite som möjligt är det viktigt att tvättkemikalier som används är miljöanpassade. Endast tvättkemikalier som är positivt miljömärkta, t.ex. svanenmärkta eller produkter som uppfyller kriterierna i Miljöförvaltningen i Göteborgs rapport; 2005:13 "Miljökrav på fordons-tvättmedel" eller senare utgåva bör användas. För andra medel får leverantören/användaren visa att medlet uppfyller motsvarande krav. Föravfettning av fordon utanför tvätthall bör inte ske. Förslagsvis sätts en skylt upp utanför tvätthallen som informerar om detta.